

Wikis

1 Τι είναι ένα wiki;

Ένα wiki (η συγκεκριμένη λέξη στην τοπική διάλεκτο της Χαβάης σημαίνει γρήγορα!) είναι μια σειρά ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο, οι οποίες μπορούν πολύ εύκολα να δημιουργηθούν από οποιονδήποτε έχει έναν κωδικό πρόσβασης στο wiki σας. Είναι συνεργατικοί διαδικτυακοί χώροι όπου μπορείτε να δημιουργήσετε και να μοιραστείτε πληροφορίες με άλλους χρήστες.

Υπάρχουν μερικά wikis που δεν απαιτούν έναν κωδικό πρόσβασης, και είναι ανοικτά στο ευρύ κοινό, όπως η wikipedia (http://el.wikipedia.org/wiki/Κύρια_Σελίδα). Όμως το λογισμικό που συστήνουμε για να δημιουργήσετε το δικό σας wiki (**pbwiki**) απαιτεί από τους χρήστες να έχουν έναν κωδικό πρόσβασης – αυτό το οποίο θα προστατεύει τους «μαθητές» σας. Μπορείτε να κάνετε το wiki σας προσβάσιμο σε όλους αλλά οι περισσότεροι άνθρωποι κρατούν τα wikis τους ιδιωτικά, για να μοιράζονται μόνο με συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων και αυτή είναι επιλογή που προτείνεται για τους «μαθητές» σας (βλ. πώς να κάνεις το wiki ιδιωτικό, στο βήμα 7 παρακάτω).

Ένα wiki είναι συνεργατικό, δεδομένου ότι μπορεί να ενημερώνεται και να επεξεργάζεται από πολλά άτομα. Το περιεχόμενο ενός wiki εξαρτάται από εσάς, και από αυτά που οι «μαθητές» σας θα ήθελαν να γράφουν σε αυτό. Θα βρείτε ιδέες για τη δημιουργία wikis με τους «μαθητές» σας σε αυτό το σεμινάριο. Ένα wiki αποτελείται συνήθως από κείμενο, αλλά μπορεί επίσης να περιλαμβάνει και φωτογραφίες, βίντεο, καθώς και άλλα χρήσιμα εργαλεία.

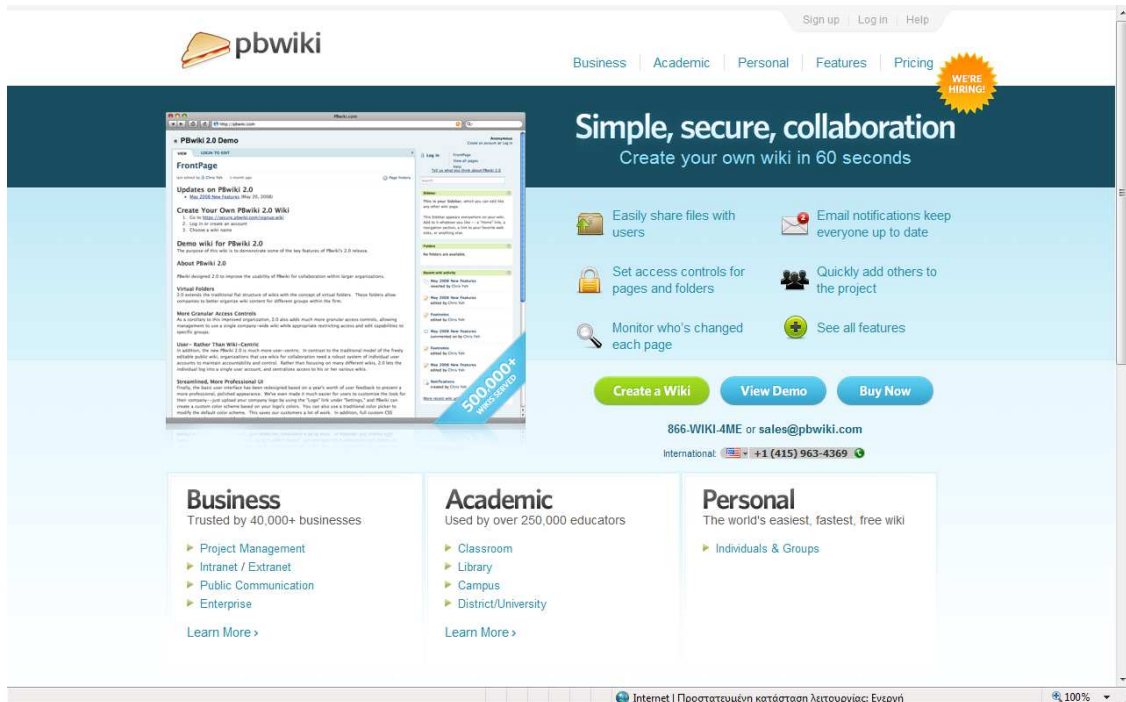
2 Ξεκινώντας: Δημιουργία του wiki σας

Υπάρχουν διάφορες ιστοσελίδες που προσφέρουν ελεύθερες υπηρεσίες wiki, αλλά ένα από τα ευκολότερα στη χρήση είναι το pbwiki (το όνομα του είναι συντομογραφία του 'peanut butter wiki' – "Easy as a peanut butter sandwich").

Σε αυτό το σεμινάριο θα εξετάσουμε τις βασικές λειτουργίες του pbwiki. Λάβετε υπ' όψη σας ότι δεν θα καλύψουμε όλες τις λειτουργίες, απλά μόνον εκείνες που χρειάζεστε για να δημιουργήσετε επιτυχώς προγράμματα wiki π.χ. με σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Βήμα 1: Δημιουργήστε ένα wiki

Για να δημιουργήσετε ένα νέο wiki στο pbwiki, πληκτρολογήστε **www.pbwiki.com**, και θα δείτε την παρακάτω οθόνη.

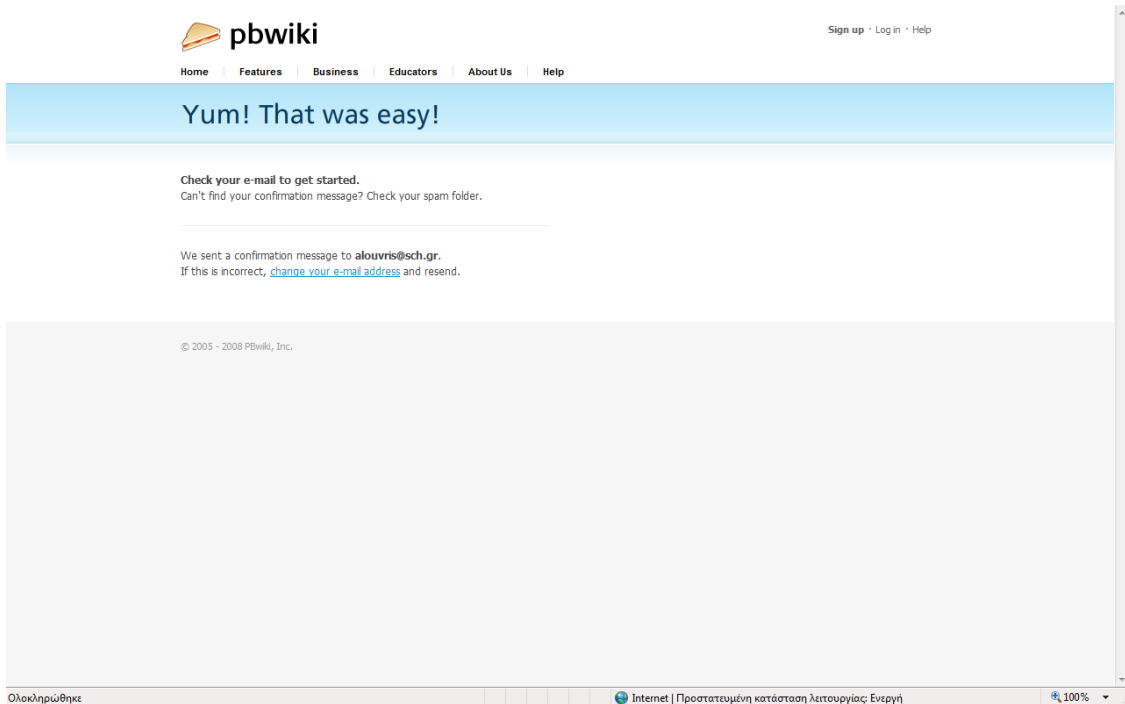

Πρώτα πρέπει να δώσετε στο wiki σας ένα όνομα, το οποίο θα είναι η διαδικτυακή του διεύθυνση. Πατήστε λοιπόν το κουμπί «**Create a Wiki**».

Δηλώστε το όνομά σας, πληκτρολογήστε τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σας (προσοχή το e-mail σας να ισχύει, καθώς θα σας στείλουν μήνυμα επιβεβαίωσης εγγραφής!), και ένα συνθηματικό (password) για το wiki σας.

Έστω ότι ονομάζετε το wiki σας testaki. Προσέξτε το όνομα που θα έχει το wiki σας να μην έχει κανένα διάστημα, και ότι μπορεί να αποτελείται από γράμματα ή/ και αριθμούς. Επίσης, επιλέξτε χρήση προσωπική ή εκπαιδευτική (Individuals ή education). Μετά κάντε κλικ στην επιλογή Yes, please make this a PBwiki 2.0 wiki, και κατόπιν το κουμπί “**Create my wiki**”.

Η ακόλουθη οθόνη θα εμφανιστεί:

Βήμα 2: Επιβεβαιώστε το wiki και δημιουργήστε ρυθμίσεις ασφαλείας

Ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου θα σταλεί αμέσως στη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σας, το οποίο θα σας οδηγήσει να δημιουργήσετε τις αντίστοιχες ρυθμίσεις ασφαλείας του wiki σας. Το μήνυμα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου θα είναι κάπως έτσι:

Hi!

Thanks for creating a PBwiki at pbwiki.com. You're almost ready to start rolling with your wiki! :)

*We won't finish actually making your wiki until you log in, so please do that now. Until you log in for the first time, someone else could still take this name. **To finish creating your wiki, click below:***

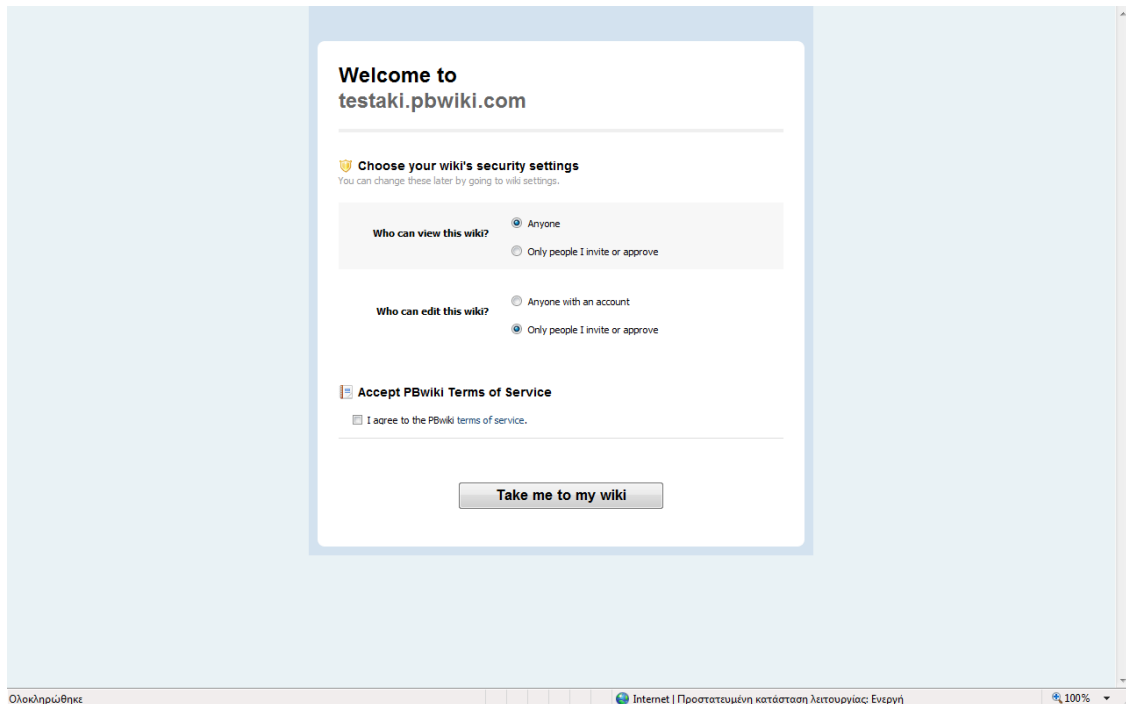
<http://testaki.pbwiki.com/?pwd=QqEA4Uj8iX>

We hope you enjoy PBwiki and please do tell all your friends about it!

Cheers,

David, Ramit, Nathan & The PBwiki Team

Ακολουθήστε τις οδηγίες και πατήστε πάνω στο σύνδεσμο που θα φαίνεται στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (βλ. υπογραμμισμένους χαρακτήρες παραπάνω εικόνας), και θα μεταφερθείτε σε μια σελίδα όπου μπορείτε να ρυθμίσετε την ασφάλεια για το wiki σας.

Ρυθμίστε ποιος θα το βλέπει – επισκέπτεται (όλοι, ή μόνο άτομα τα οποία θα προσκαλείτε ή θα εγκρίνετε) και επίσης ποιος θα το τροποποιεί (οποιοσδήποτε με λογαριασμό σε αυτό ή μόνο άτομα τα οποία θα προσκαλείτε ή θα εγκρίνετε).

Εάν προτιμάτε να μην είναι το wiki σας διαθέσιμο στο κοινό, προσέξτε να μην είναι τσεκαρισμένο το πεδίο «Anyone». Μετά πατήστε στο κουμπί “Take me to my wiki”.

Βήμα 3: Επεξεργαστείτε την πρώτη σελίδα σας

Θα οδηγηθείτε στην πρώτη σελίδα του wiki σας, το οποίο θα είναι κάπως έτσι:

The screenshot shows the PBWiki interface for a page titled "FrontPage". At the top, there are tabs for "VIEW" and "EDIT". The main content area includes a welcome message, a promotional banner for a "free Gold Premium upgrade (a \$250 value)", and a "Comments (0)" section. The right sidebar contains various tools and options, including "Create a page", "Upload files", "Upgrade!", "Search", "Put this page in a folder", "Add Tags", "Page Security", "Sidebar", "Folders", "Share this wiki", and "Recent wiki activity". The user "alounvris@sch.gr" is logged in. The browser shows "Internet | Προστατευμένη κατάσταση λειτουργίας: Ενέργη" and 100% zoom.

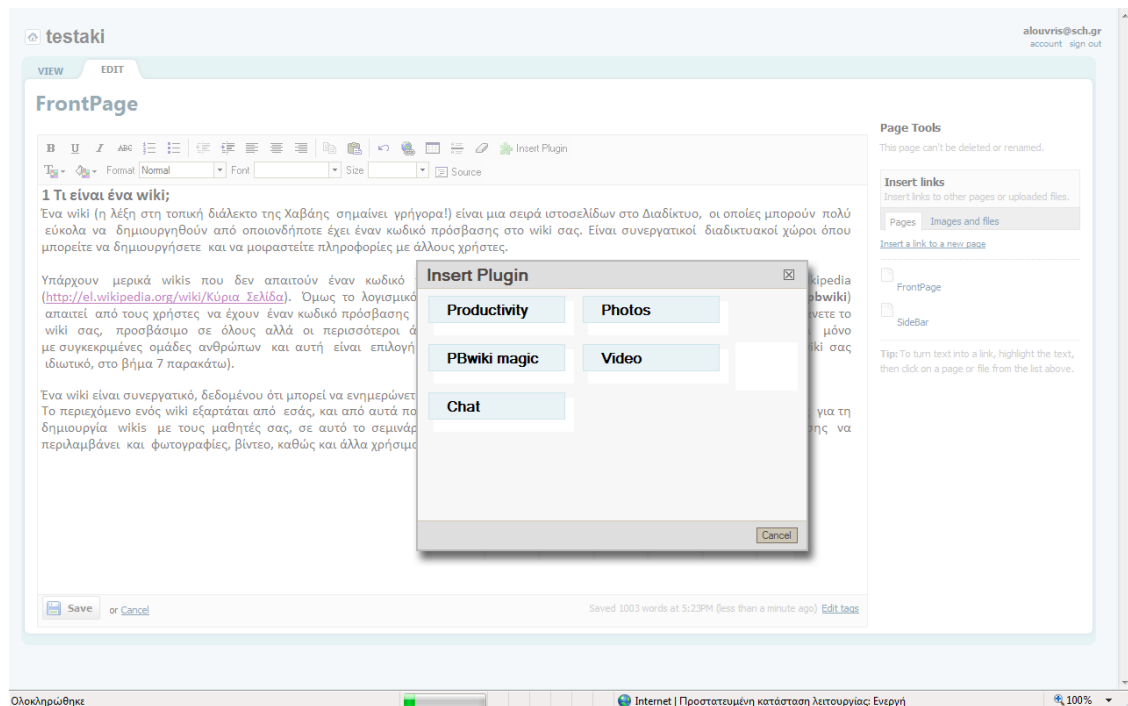
Πατήστε πάνω στο κουμπί **“Edit”** στο πάνω αριστερό σημείο της οθόνης. Στη μέση της οθόνης θα δείτε το κείμενο καλωσορίσματος σε επεξεργάσιμη μορφή οπότε μπορείτε να το επεξεργαστείτε ή να το διαγράψετε όλο και να το αντικαταστήσετε με ένα δικό σας εισαγωγικό κείμενο.

Η σελίδα την οποία επεξεργάζεστε ονομάζεται FrontPage (κάτι σαν την index.htm) και είναι η κεντρική του wiki (δεν μπορείτε να τη μετονομάσετε αλλά ούτε και να τη διαγράψετε).

Σημείωση 1: Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα εργαλεία του WYSIWYG editor για να κάνετε τα γράμματα στο κείμενο σας έντονα ή να υπάρχει αρίθμηση ακριβώς όπως σε ένα απλό πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου.

Σημείωση 2: Εάν πατήσετε στο σύνδεσμο **“Insert Plugin”** το οποίο βρίσκεται ανάμεσα στις άλλες επιλογές, θα εμφανιστεί ένας αριθμός εργαλείων παραγωγικότητας (π.χ. ημερολόγιο ή Google gadget), φωτο-παρουσιάσεων, βίντεο, chat και άλλων «μαγικών». Επίσης, πέραν των plugins, έχετε τη δυνατότητα προσθήκης χαρακτηριστικών μορφοποίησης που μπορείτε να τοποθετήσετε στο κείμενό σας, όπως πλαίσια κειμένου, πίνακες, αρχεία, εικόνες ή αλλαγή μεγέθους γραμματοσειράς. Όλα αυτά είναι πολύ εύκολα να τα κάνετε. Θα εξετάσουμε αργότερα σε αυτό το σεμινάριο στο πώς να ανεβάζετε εικόνες στο wiki σας (βήμα 5).

Πατήστε το κουμπί **"Save"** και αυτομάτως θα μεταβείτε σε μορφή προβολής μέσω της οποίας μπορείτε να δείτε πλέον τη δημοσιευμένη έκδοση της πρώτης σελίδας του wiki σας. Είστε έτοιμοι πλέον να προσθέσετε περισσότερες σελίδες στο wiki σας!

Βήμα 4: Δημιουργία μίας νέας σελίδας

Υπάρχουν δύο τρόποι να δημιουργηθεί μια νέα σελίδα στο wiki σας:

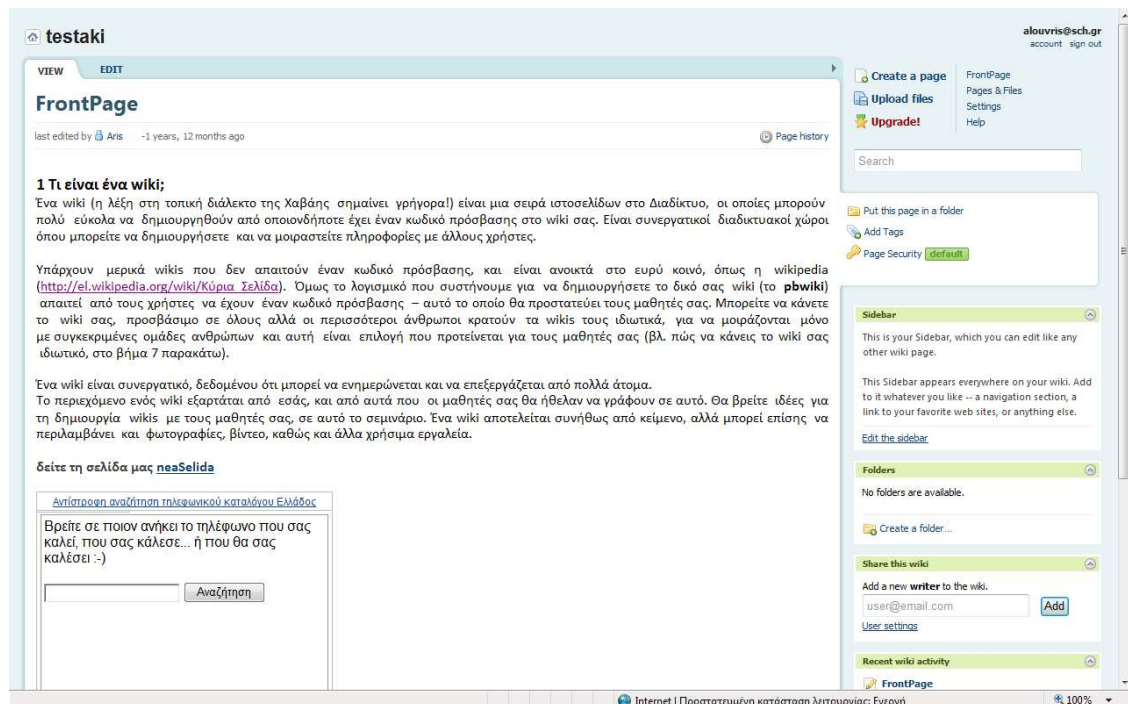
I. Με σύνδεση από μία ήδη δημιουργημένη σελίδα:

Στη κατάσταση επεξεργασίας στην πρώτη σελίδα σας (ή σε οποιαδήποτε άλλη σελίδα), απλώς πληκτρολογήστε το όνομα μιας νέας σελίδας μέσα στο ίδιο παράθυρο κειμένου. Κάνετε αυτό είτε με συνδυασμό κεφαλαίων και μικρών γραμμάτων χωρίς διαστήματα ανάμεσα (π.χ. "NeaSelida") ή επιλέξτε το **Insert a link to a new page** στην επιλογή **Pages** του **Insert Links**.

II. Με τη χρήση της επιλογής **Create a page**:

Απλώς πληκτρολογείτε το όνομα της νέας σελίδας στο πλαίσιο αναζήτησης που θα ανοίξει (π.χ. NeaSelida), ή πληκτρολογείτε ως διεύθυνση ιστοσελίδας (π.χ. <http://etwinningwiki.pbwiki.com/neaselida>). Αυτό θα δημιουργήσει αυτόματα τη νέα σελίδα την οποία μπορείτε να τη δείτε αν επιλέξετε **"Pages & Files"**. Στην αρχή προτείνεται η πρώτη επιλογή για τη δημιουργία μιας νέας σελίδας. Αυτό σημαίνει ότι θα είναι εύκολο να βρεθεί η νέα σελίδα σας, ειδικά εάν τη συνδέετε με την πρώτη σελίδα σας.

Στην ακόλουθη εικόνα θα δείτε μία δεύτερη έκδοση της πρώτης σελίδας σε μορφή προβολής, η οποία έχει επεξεργαστεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει συνδέσμους προς νέες σελίδες – οι «μαθητές» σας μπορούν έπειτα να επεξεργαστούν περιεχόμενο αυτών των νέων σελίδων. Θυμηθείτε να πατάτε το “Save” για να σώσετε τις αλλαγές σας!

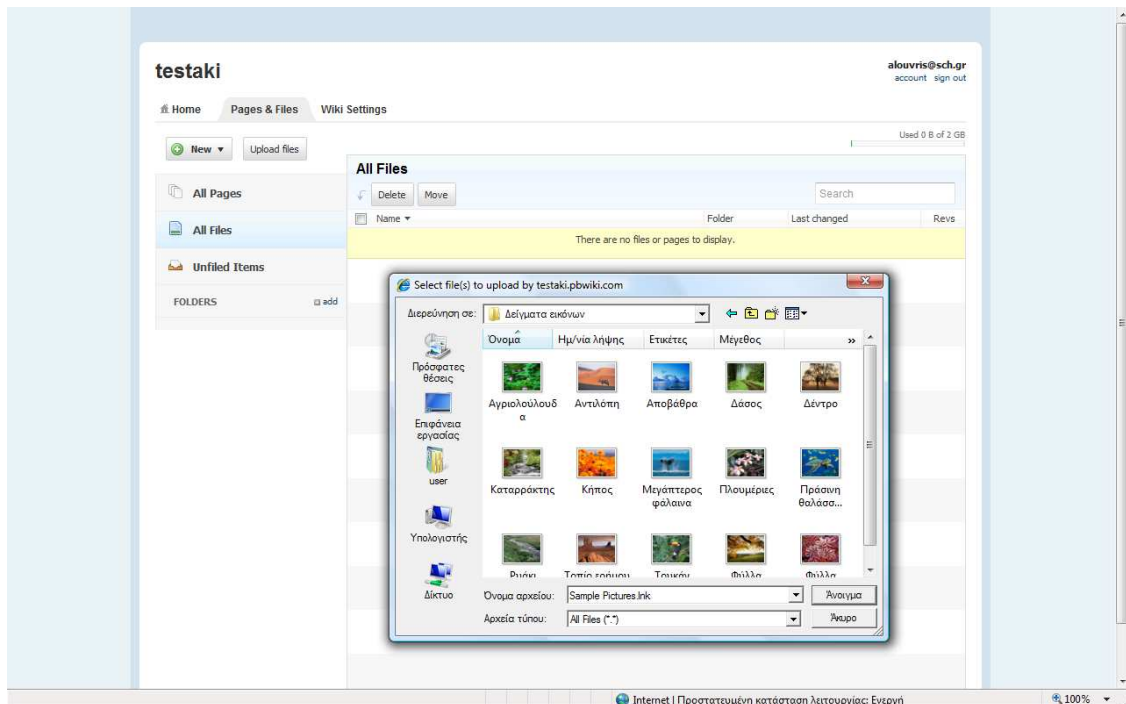
The screenshot shows a web browser window displaying a PBWiki page. The page title is "FrontPage" and it was last edited by "Aris" 1 year and 12 months ago. The main content area contains text explaining what a wiki is and how to use it. On the right side, there is a sidebar with various options: "Create a page", "Upload files", "Upgrade!", "Search", "Put this page in a folder", "Add Tags", "Page Security", "Sidebar", "Folders", "Share this wiki", and "Recent wiki activity". The "Sidebar" section is expanded, showing instructions on how to use it. The "Share this wiki" section has a form to add a new writer to the wiki.

Βήμα 5: Προσθήκη εικόνων/ φωτογραφιών σε μια σελίδα wiki

Για να προσθέσετε μια φωτογραφία στο wiki σας, θα πρέπει αρχικά να αποθηκεύσετε τη φωτογραφία στον υπολογιστή σας. Μετά ακολουθήστε τα επόμενα βήματα.

Σημείωση: Εάν κατεβάζετε και σώζετε εικόνες από το Διαδίκτυο για χρήση στο wiki σας, θα πρέπει να γνωρίζετε το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δείτε σχετικά <http://www.tasi.ac.uk/advice/using/using.html> για συμβουλές σχετικά με εύρεση και χρησιμοποίηση εικόνων από το Διαδίκτυο.

1. Πατήστε στην επιλογή “Upload Files” στη δεξιά μεριά του wiki. Θα δείτε την ακόλουθη οθόνη:

II. Πατήστε στο “Browse” για να επιλέξετε τη φωτογραφία που θέλετε στον υπολογιστή σας, και μετά πατήστε “Open”.

Μόλις ανέβει η φωτογραφία, θα εμφανιστεί ως αρχείο στον αντίστοιχο χώρο διαχείρισης φωτό καθώς και άλλων αρχείων.

III. Τις φωτογραφίες, εικόνες και γενικά πάσης φύσεως αρχεία μπορείτε να τα αρχειοθετήσετε και να τοποθετείτε σε φακέλους.

IV. Επιστρέψτε στη σελίδα όπου θέλετε να προσθέσετε μια εικόνα, πατήστε στο κουμπί “Images and files” αφού έχετε εντοπίσει που στο κείμενο θέλετε να εισαχθεί η εικόνα.

V. Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα εισαγωγής απευθείας από σύνδεσμο του Διαδικτύου (insert image from URL).

Βήμα 6: Αλλαγές που έγιναν στο wiki σας

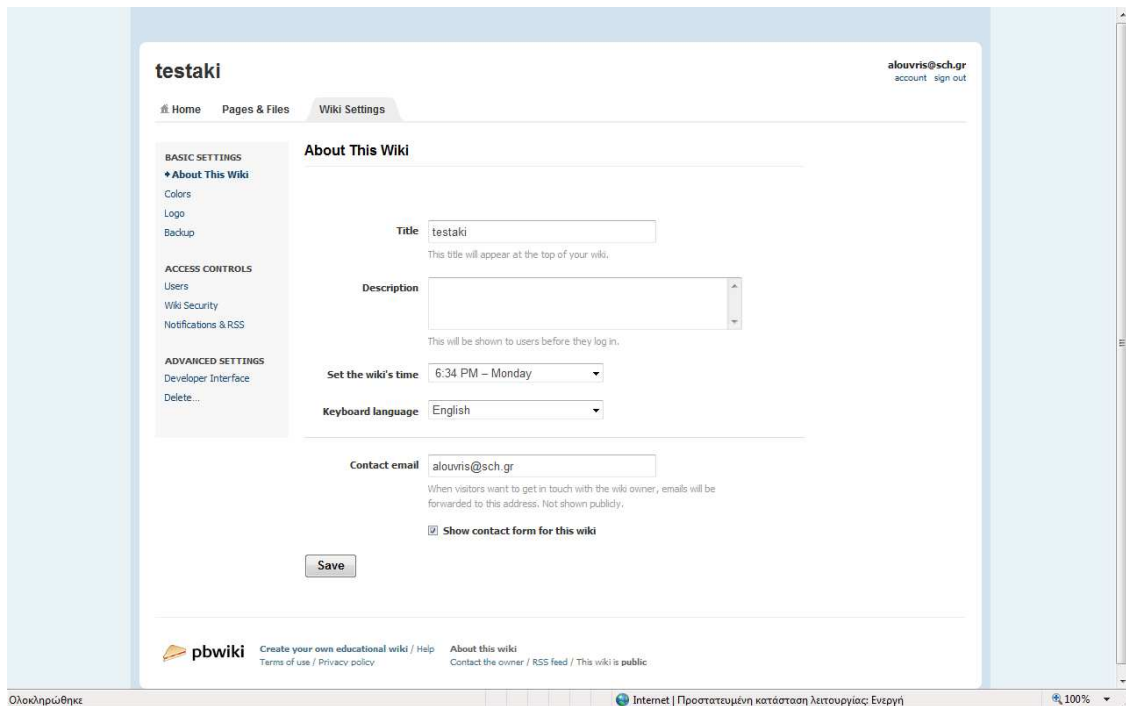
Αν και οποιοσδήποτε με έναν κωδικό πρόσβασης μπορεί να επεξεργαστεί οποιοσδήποτε σελίδες στο wiki σας, όλες οι προηγούμενες εκδόσεις των σελίδων σώζονται, και μπορείτε να επαναδημοσιεύσετε προηγούμενες εκδόσεις οποιαδήποτε στιγμή θελήσετε. Για να δείτε ποιες αλλαγές έχουν γίνει στο wiki σας, και από ποιον, πατήστε “Recent wiki activity” στη γραμμή εργαλείων στο κάτω δεξί μέρος οποιασδήποτε σελίδας.

Για να δείτε ακριβώς ποιες αλλαγές έγιναν στις σελίδες, αφού επιλέξετε μία τροποποιημένη σελίδα, θα δείτε κάτι ανάλογο, με τις κόκκινες (παλαιότερες και διαγραμμένες) στις αντίστοιχες πράσινες (νεότερες και τροποποιημένες) αλλαγές. Θα δείτε μία παραπλήσια εικόνα:

The screenshot shows a PBWiki page with a header section titled "FrontPage Changes" and a sidebar on the right. The header contains several lines of red text providing instructions and information about the wiki, including a welcome message, a note about editing, and details about the Gold Premium upgrade. Below the header is a navigation bar with the PBWiki logo and links for "Create your own educational wiki / Help", "Terms of use / Privacy policy", and "About this wiki". The sidebar on the right is titled "alounvis@sch.gr" and contains sections for "Create a page", "Upload files", "Upgrade!", "Search", "Sidebar", "Folders", "Share this wiki", and "Recent wiki activity". The "Sidebar" section includes a search box and a description of the sidebar's function. The "Folders" section shows "No folders are available" and a "Create a folder..." button. The "Share this wiki" section has a form to add a new writer to the wiki. The "Recent wiki activity" section shows a list of recent changes, including "FrontPage edited by Aris".

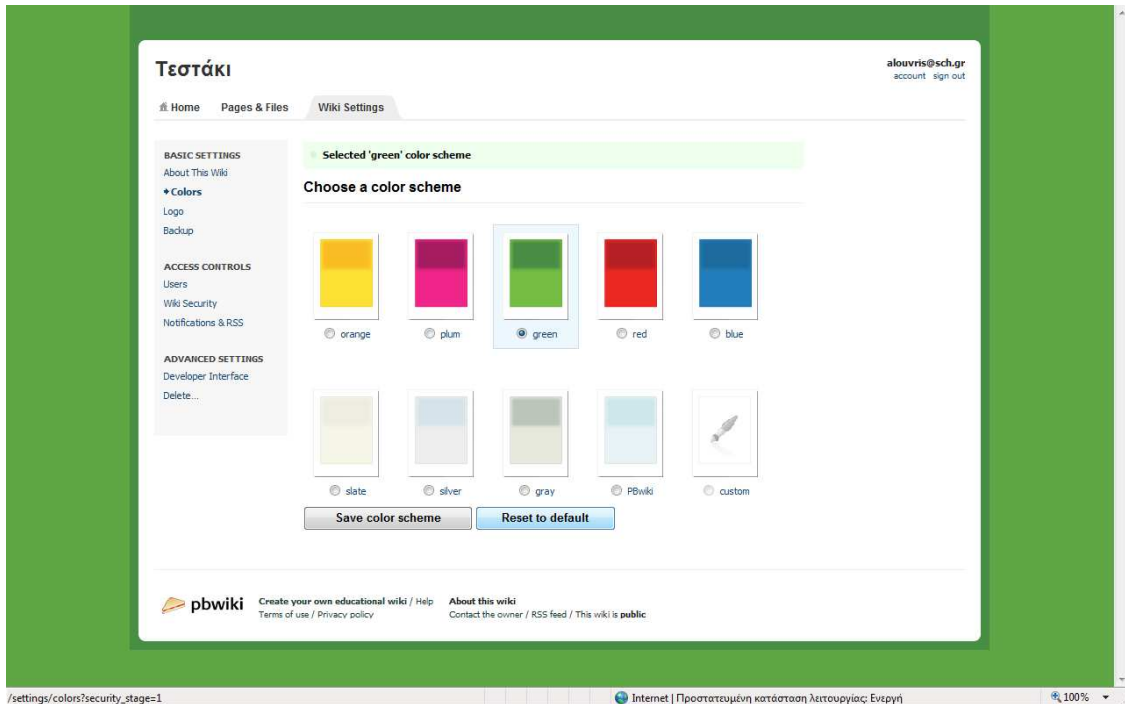
Βήμα 7: Οι ρυθμίσεις του wiki σας

Από οποιαδήποτε σελίδα στο wiki σας, πατήστε “**Settings**” στις επιλογές δεξιά. Αυτό σας μεταφέρει στην ακόλουθη σελίδα:

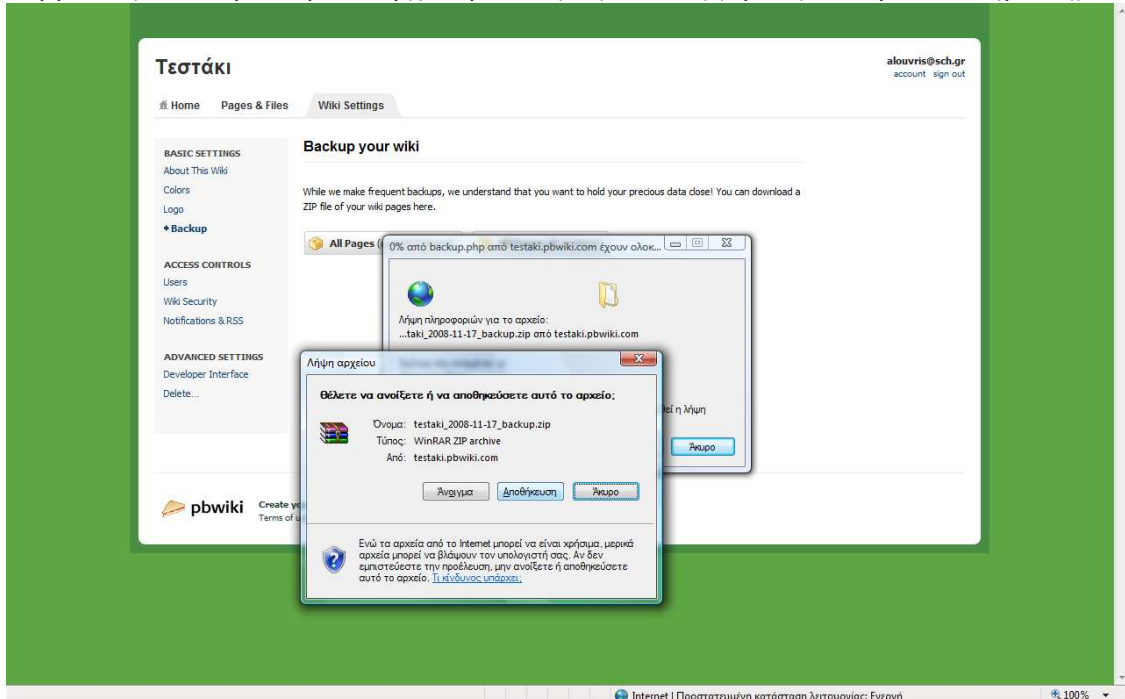

Από εδώ μπορείτε να αλλάξετε το όνομα του wiki σας (αυτό δεν θα έχει επιπτώσεις στη διεύθυνση της ιστοσελίδας), και μπορείτε να γράψετε μια περιγραφή του wiki σας. Από τη ρύθμιση «About this wiki», μπορείτε επίσης να ορίσετε την ώρα του wiki - να αλλάξετε δηλαδή τη ζώνη ώρας, έτσι ώστε η ώρα που φαίνονται να έχουν γίνει οι αναρτήσεις να είναι η ώρα του χρήστη - να ορίσετε τη γλώσσα του wiki καθώς και το e-mail επαφής με αυτό.

Στις βασικές ρυθμίσεις, θα δείτε ότι μπορείτε επίσης να αλλάξετε το χρώμα (επιλογή **Colors**), να αλλάξετε δηλαδή την αισθητική εμφάνιση του wiki σας, όπως φαίνεται και στην παρακάτω οθόνη:

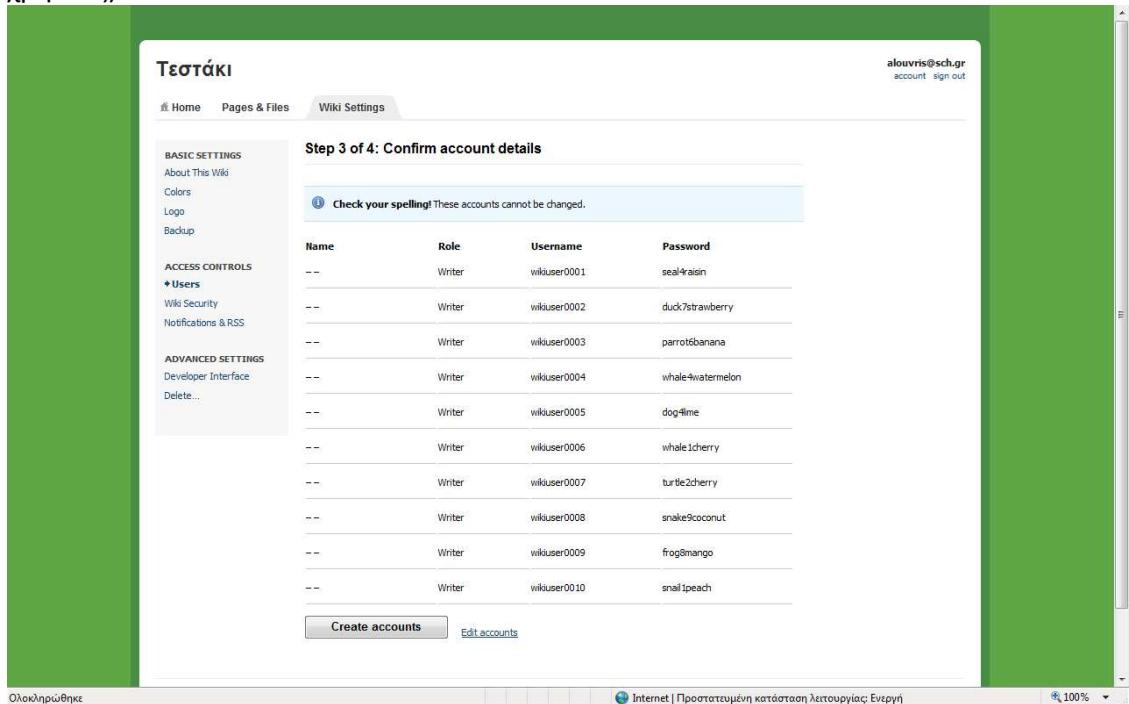

Συνεχίζοντας τις βασικές ρυθμίσεις μπορείς να τοποθετήσεις το λογότυπο του οργανισμού με την επιλογή **Logo**: Upload a logo (PBwiki will automatically resize logos taller than 40px.). Επίσης, μπορείς να λάβεις **backup** (αντίγραφα ασφάλειας του wiki υπό μορφή αρχείου zip) με την ανάλογη επιλογή μέσω της οποίας λαμβάνεις ένα συμπιεσμένο αρχείο με όλες τις σελίδες (πρόσφατα τροποποιημένες).

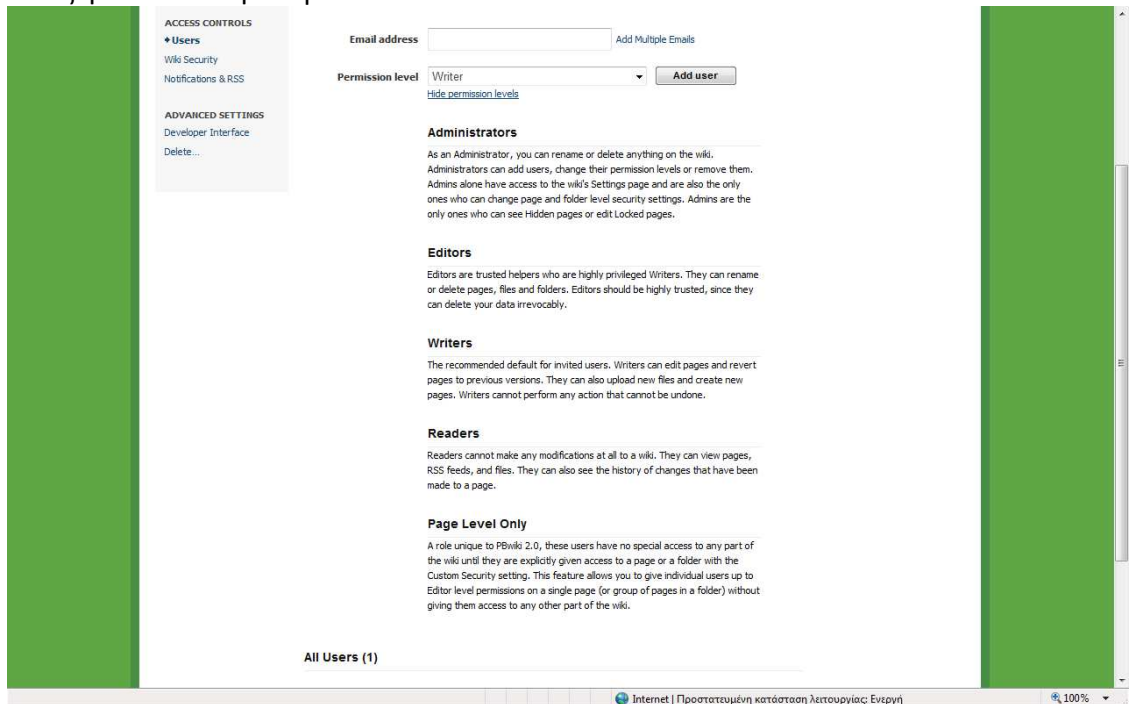

Στις ρυθμίσεις **Access Controls** μπορείς να προσθέσεις χρήστες:

- δημιουργώντας λογαριασμούς (εάν οι μαθητές σας δεν έχουν e-mail, το wiki δύναται να δημιουργήσει έως και 10 χρήστες)

- με τις e-mail υπάρχουσες διευθύνσεις των χρηστών, πάντα με τον ανάλογο ρόλο όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα

Ρόλοι χρηστών >

Administrators - Διαχειριστές

Σαν διαχειριστής, μπορείτε να μετονομάσετε ή να διαγράψετε οτιδήποτε στο wiki. Οι διαχειριστές μπορούν να προσθέσουν χρήστες, να αλλάξουν τα επίπεδα άδειάς τους ή να τα αφαιρέσουν. Οι διαχειριστές έχουν μόνο πρόσβαση στη σελίδα ρυθμίσεων του wiki και είναι επίσης οι μόνοι που μπορούν να αλλάξουν τις ρυθμίσεις ασφάλειας σε επίπεδο σελίδων και φακέλων. Οι διαχειριστές είναι οι μόνοι που μπορούν να δουν τις κρυμμένες σελίδες ή να τροποποιήσουν τις κλειδωμένες σελίδες.

Editors - Συντάκτες

Οι συντάκτες είναι έμπιστοι βοηθοί των διαχειριστών οι οποίοι είναι ιδιαίτερα προνομιούχοι συγγραφείς. Μπορούν να μετονομάσουν ή να διαγράψουν σελίδες, αρχεία και φακέλους. Οι συντάκτες πρέπει να είναι έμπιστα άτομα, δεδομένου ότι μπορούν να διαγράψουν τα στοιχεία σας οριστικά.

Writers - Συγγραφείς

Η συνιστώμενη προεπιλογή για τους προσκεκλημένους χρήστες. Οι συγγραφείς μπορούν να εκδώσουν σελίδες και να επαναφέρουν τις σελίδες στις προηγούμενες εκδόσεις. Μπορούν επίσης να φορτώσουν νέα αρχεία και να δημιουργήσουν νέες σελίδες. Οι συγγραφείς δεν μπορούν να εκτελέσουν οποιαδήποτε δράση που δεν μπορεί να αναστραφεί.

Readers - Αναγνώστες

Οι αναγνώστες δεν μπορούν να κάνουν οποιοδήποτε τροποποιήσεις σε ένα wiki. Μπορούν να δουν σελίδες, κανάλια RSS, καθώς και αρχεία. Μπορούν επίσης να δουν την ιστορία των αλλαγών που έχουν γίνει σε μια σελίδα.

Page Level only – Επίπεδο Σελίδας μόνο

Ένας ρόλος μοναδικός στο PBwiki 2.0, καθώς αυτοί οι χρήστες δεν έχουν καμία πρόσθετη πρόσβαση σε οποιοδήποτε μέρος του wiki μέχρις ότου τους δοθεί ρητά η πρόσβαση σε μια σελίδα ή έναν φάκελο με τη ρύθμιση ασφάλειας συνήθειας. Αυτό το χαρακτηριστικό γνώρισμα σας επιτρέπει να δώσετε σε μεμονωμένους χρήστες άδειες σε επίπεδο συντακτών σε ενιαία σελίδα (ή ομάδα σελίδων σε έναν φάκελο) χωρίς να παραχωρείται πρόσβαση σε οποιοδήποτε άλλο μέρος του wiki.

Ασφάλεια Wiki – Security

Η ρύθμιση ασφαλείας του wiki μπορεί να γίνει – εκτός από την αρχή – και να οριστεί εκ των υστέρων. Μπορείτε να ρυθμίσετε ποιος θα το βλέπει – επισκέπτεται (όλοι ή μόνο άτομα τα οποία θα προσκαλείτε ή θα εγκρίνετε) και επίσης ποιος θα το τροποποιεί (οποιοσδήποτε με λογαριασμό σε αυτό, ή μόνο άτομα τα οποία θα προσκαλείτε ή θα εγκρίνετε).

Εάν προτιμάτε να μην είναι το wiki σας διαθέσιμο στο κοινό, προσέξτε να μην είναι τσεκαρισμένο το πεδίο “Anyone” (βλ. παρακάτω).

Who can view this wiki?

- Anyone
- Only people I invite or approve

Who can edit this wiki?

- Anyone with an account
- Only people I invite or approve
- Let people request access to view or edit the wiki.

Οι διαχειριστές θα ειδοποιηθούν όταν ζητά κάποιος πρόσβαση στο wiki.

Ειδοποιήσεις (Notifications) & RSS (κανάλια ειδήσεων)

- Enable email notifications for this wiki ([learn more](#))

Με την παραπάνω επιλογή οι χρήστες ειδοποιούνται μια φορά την ώρα εξ ορισμού, αλλά μπορούν να αλλάξουν πόσο συχνά να ενημερώνονται οποιαδήποτε στιγμή.

- Allow users to access this wiki's RSS feed ([learn more](#))

Με την παραπάνω επιλογή επιτρέπετε στους χρήστες να έχουν πρόσβαση στα κανάλια RSS του wiki σας.

Τέλος, στις προχωρημένες ρυθμίσεις μπορείτε να διαγράψετε το wiki που έχετε δημιουργήσει αλλά πριν την οριστική διαγραφή του θα έρθει μήνυμα επιβεβαίωσης στο e-mail επικοινωνίας το οποίο έχετε δηλώσει για το wiki.

Είστε τώρα έτοιμοι να φτιάξετε ένα wiki με την τάξη σας. Για περισσότερες λεπτομέρειες και βοήθεια με τη μορφή video, επισκεφτείτε τη διεύθυνση <http://pbwiki.com/content/supportcenter-createpage> **Καλή επιτυχία!**